

TEB MERKEZ HEYETİNİN ALTI AYLIK ÇALIŞMALARI

Ecz. Nurettin TURAN

Türk Eczacıları Birliği Genel Sekreteri

Pharmacianın önceki sayısından bu yana Merkez Heyeti olarak bir kısım faaliyetlerimizi öz olarak bilgilerimize sunmaya çalışacağız.

Sürşarj konusu meslektaşlarımızın karşısına daima bir sorun olarak çıkmaktadır. Bu sorunun çözülebilmesi için Merkez Heyetimiz her dönemde olduğu gibi bu dönemde de çalışmalarını sürdürmüştür. Bu hususta diğer sayfalarımızda bilgi verilmektedir.

Bazı bölgelerdeki meslektaşlarımız da yeni Belediye Gelirler Yasasına göre işyeri açma izni harcına tabi tutulmuş olduklarını Birliğimize bildirmişlerdir. Meslektaşlarımızın mağduriyetine sebep olan bu ters uygulamanın düzeltilmesi için Merkez Heyetimiz aşağıda belirlenen hususlar çerçevesinde Başbakanlık, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı nezdinde girişimde bulunmuştur. Belirlenen hususlar şunlardır. Bilindiği gibi 2464 sayılı Belediye Gelirler Yasası 81. maddesiyle "Belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılması işyeri açma izni harcına" tabi tutulmuştur. Oysa 6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki kanun uygulamasında da eczanelerin açılması Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nın iznine tabi tutulmuş olup, açılış esnasında Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına harç ödenmektedir. Uygulamada hiçbir meslek mensubu işyeri açarken bir eczacı gibi mükerrer harç ödememektedir. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının eczane açılması için vermiş olduğu izin dolayısı ile ödenen harç 6197 sayılı özel yasaya dayanmaktadır. Aynı konuda genel bir yasa olan Belediye Gelirler Yasası'na dayanılarak mükerrer harç alınması çelişkili ve haksız bir durum yaratmaktadır. Bu konuda ayrıca Odalarımıza bilgi verilmiştir. Bazı bölgelerdeki meslektaşlarımızdan yine 2464 sayılı yeni Belediye Gelirler Yasasının 58. maddesinin öngördüğü tatil günlerinde çalışma ruhsat harcı istendiği Birliğimize ulaştırılmıştır. Bu konudaki görüşlerimiz aşağıdaki şekilde belirlenmiştir. Anılan yasanın 58. maddesi aynen şöyledir: "Hafta tatili ve ulusal bayram günlerinde çalışmaları Belediyelerce izne bağlı işyerlerine ruhsat verilmesi, tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcına tabidir." Eczacılar nöbetlerini 6197 sayılı yasaya ve sağlık mevzuatına göre tutmakla yükümlüdürler. Nöbet çizelgeleri Sağlık Müdürlüklerince veya Hükümet Tabipliklerince düzenlenmektedir. Eczacının eczanesinde nöbet tutması isteğe bağlı olmayıp yasal bir zorunluluktan kaynaklanmaktadır. Oysa 2464 sayılı yasanın öngördüğü tatil günlerinde çalışma ve dolayısı ile

buna ilişkin talep edilecek ruhsat isteğe bağlıdır. Kaldı ki 2464 sayılı yasanın 58. maddesinde "tatil günlerinde çalışmalarını Belediyelerce izne bağlı işyerleri" tabiri vurgulanmıştır. Eczacının eczanesinde nöbet tutması bunun dışında olup 6197 sayılı yasa ve eczacılık mevzuatının bir gereğinin sonucudur. Bu görüşümüz yetkililere ve Odalarımıza iletilmiştir. Bu konuda sorunu olan bazı bölgelerde olumlu sonuçlar alınmıştır.

26 Mart 1982 tarih ve 17645 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren "Zirai Mücadele İlaçlarını perakende satacakların uyacakları esaslara ilişkin yönetmelik" eczacıların zirai ilaç satmasını önlemiştir. Girişimlerimize rağmen Birliğimizin bilgisi dışında gelişerek sonuçlanan bu durum karşısında Merkez Heyetimiz yönetmeliğin 6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki kanun karşısındaki durumunun açıklığa kavuşturulması için bir çalışma yapmıştır. İlgili yönetmeliğin 3. maddesiyle, Zirai Mücadele İlaçlarının perakende satışları için gerekli olan bayilik iznini bundan böyle ancak "Ziraat Mühendislerinin veya üç yıl karantina teşkilatında çalışmış olan Ziraat Teknisyenlerinin alabileceğini" kayıtlamıştır. Yönetmeliğin ilgili maddesiyle bundan böyle eczacıların Zirai İlaçları satabilmeleri ellerinden hukuki olmayan bir yolla alınmıştır. Şöyle ki: 22.12.1953 yürürlük tarihli 6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler hakkında Kanunun 28. maddesi "Eczanelerde ziraatte kullanılan kimyevi maddelerin satılabileceğini" hüküm altına almıştır. Daha sonra 15 Mayıs 1957 tarih ve 6968 sayılı Zirai Karantina Mücadele Kanunu yürürlüğe girmiştir. Bu kanunla 6197 sayılı yasanın 28. maddesi hükmü ortadan kaldırılmamıştır. Nitekim eczacılar bayilik izni almak suretiyle Zirai Mücadele İlaçlarını satmaya devam etmişlerdir. 6197 sayılı yasanın 28. maddesi halen yürürlükte. Bu nedenle herhangi bir yönetmelik maddesiyle yürürlükte olan bir kanun maddesi hukuken ortadan kaldırılamaz. Bu konuda; Merkez Heyetimiz; yasal olmayan tarıma ve canlı sağlığına zarar verecek bu uygulamanın kaldırılmasını Tarım ve Orman Bakanlığı, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatından istemiştir. Ayrıca yönetmeliğin ilgili maddesinin iptali konusunda Merkez Heyetimizce karar alınarak bir meslektaşımıza dava açtırılmıştır.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından açılmakta olan gözlükcülük kursu 1940 tarihinde çıkan 3958 sayılı kanunla bugüne kadar gelmiştir. Gözlükcülük

kursu talimatı çok eski ve günümüzün koşullarına cevap vermekten uzaktır. İçeriğinin ve şartlarının tekrar gözden geçirilmesi ve günümüze uygun halde yeniden düzenlenmesi gerekir. Optik kursuna sadece eczacıların katılması konusunda 1. Bölgelerarası toplantıda 21. Bölge Eczacı Odası Başkanı Sayın Ecz. Metin TAŞ öneride bulunmuştu. Merkez Heyetimiz bu öneriyi dikkate alarak Bilim Kurulumuzdan bir rapor talep etmiş ve alınan rapor Merkez Heyetimizce değerlendirilerek yetkililere iletilmiştir.

Bu konuda:

Sağlık Sosyal ve Yardım Bakanlığından alınan genelgede bildirilen 4 Ekim 1982 tarihinde Ankara Hastanesinde 4 ay süreli ve İstanbul Haseki Hastanesinde 15 Kasım 1982 de başlayan gözlükçülük kursları odalarımıza zamanında duyurulmuştur.

6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği yasaınının 46. maddesi gereğince yapılması gereken Yüksek Haysiyet Divanı toplantısı için Sağlık Bakanlığında talepte bulunulmuştur. Birliğimizde 7 adet dosya işlem beklemektedir. Aralık 1982'de toplanmasını önerdiğimiz Yüksek Haysiyet Divanı Toplantısının ısrarlı girişimlerimize rağmen Sağlık Sosyal ve Yardım Bakanlığı kesin tarihini henüz belirlememiştir.

2485 sayılı kanunla kurulu Danışma Meclisi tarafından seçilmiş bulunan Anayasa Komisyonunun hazırlayacağı yeni Anayasa hakkında Birliğimizin görüşleri istenmiştir. Birliğimizin yeni Anayasaya ilgili görüşlerini belirleyebilmek amacıyla bir komisyon kurulmuştur. Bu komisyona mesleğimizde temayüz etmiş meslektaşlarımızla, uzman olan kişi ve bilim adamları davet edilmişlerdir. Hazırlanan program çerçevesinde Odalarımıza da 6.1.1982 tarih ve 19-268 sayılı yazıyla en geç 30.1.1982 tarihine kadar görüşlerini belirleyerek Birliğimize göndermeleri istenmiştir. Elazığ, Eskişehir, Konya, Kayseri ve Samsun Eczacı odaları yazılı veya sözlü olarak görüşlerini zamanında Birliğimize ulaştırmışlardır. Bütün bu çalışmaları özel bir toplantıda değerlendiren Merkez Heyetimiz Birlik görüşlerini Anayasa Komisyonuna zamanında ulaştırmıştır. Bazı odalarımız görüşlerini belirten tarihten sonra göndermişler ve haliyle görüşlerinin değerlendirilmesi imkânı kalmamıştır. Birliğimizin görüşlerini basına da yansıtmayı istediğimiz halde Sıkı Yönetim Komutanlığınca izin verilmemiştir. Anayasa Komisyonuna sunulan Birlik görüşümüz Odalarımıza 17.2.1982 tarih ve 19-316 sayılı yazımız ekinde gönderilmiştir.

Türkiye'deki mevcut 7 Eczacılık Fakültesi öğrencilerine ilaç endüstrisinde düzenli ve etkili staj imkanlarının sağlanması hususundaki koordinasyon görevini Merkez Heyetimiz üstlenmiştir. Merkez Heyetimiz İlaç Endüstrisinde yeterli sayıda eczacı istihdam edilmemesi nedenleri

üzerinde durmuş ve bu nedenlerden bir tanesinin de eczacı öğrencilerinin eğitim dönemlerinde İlaç Endüstrisini yakından tanıma imkânını bulamadıkları görüşünde birleşmiştir. Eczacı öğrencilerinin endüstride staj yapmaları bilgi ve becerilerini arttıracaktır. Çalışmalarda, eksik kalabilen yönleri de tamamlanacaktır. Bu amaçla belli bir düzen ve program çerçevesinde sağlanan kontenjan üçüünde eczacı öğrencisinin endüstride ücretli staj yapma imkânı sağlanmıştır. Bu program öğrenci ve endüstri açısından çok olumlu sonuç vermiştir.

Bilindiği 6197 sayılı eczacılar ve eczaneler hakkındaki kanunun 39. maddesi majistral tarifinin Sağlık Sosyal ve Yardım Bakanlığınca onaylanarak yürürlüğe girmesine amiramirdir. Depolardan alınan produit-chimiquelerin son fiyatları Merkez Heyetince derlenerek Bakanlığa gönderilmiştir ve tarifinin onaylanması çok yakından takip edilmiştir. Ancak Bakanlığın bünyesindeki gelişme ve değişiklikler onayı ertelemiştir. Bu arada ek çalışma yapılarak değişen produit-chimiquelerin yeni fiyatları Bakanlığa Nisan 1982'de sunulmuştur.

Pharmacia'nın baskıya verildiği şu sırada uzun süredir beklenen onay nihayet alınmış ve Majistral Tarifinin basımına geçilmiştir. Ancak İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğünün yeni bir uygulama talebi gereği dağıtımdan önce de Majistral Tarifinin dağıtımının onaylanması gerekmektedir. Yaptığımız temaslarda bu işlemin birkaç gün içinde sonuçlanacağı hususunda Sayın İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğümüzün kesin ifadeleri bu konuda daha fazla gecikmeye mahal verilmeyeceği inancını doğurdu.

Kongerece seçilen Eczane ve Depo Komisyonu üyeleri 25.3.1982 tarihinde Birlik Merkezinde toplanmışlardır. 984 sayılı yasa ile bilinçsiz ilaç kullanımının işlendiği bu toplantı 2 gün sürmüştür.

Lokman Lab. tarafından imal edilen yeni ambalajlı gastro gtts adlı ilacın Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca alınan kararla Hükümet tabipliklerince toplatılmakta olduğu bilgilerinizdedir. Bu durum meslektaşlarımızın mağduriyetine sebep olmaktadır. Bu uygulamanın düzeltilmesiyle amacıyla firma yetkilileri ve Türkiye İlaç Sanayi Derneği ile işbirliği yapılmak üzere temasa geçilmiştir. Durum odalara bildirilerek gastro gtts'un eczanelerden toplatılarak yetkili firmaya iadesi istenmiştir. Ayrıca diğer toplatılan ilaçların da firmalara iadesi mümkün olmaktadır. Bu konuda Türkiye İlaç Sanayi Derneği ile işbirliği imkânı sağlanmış bulunmaktadır.

Bir önceki Pharmaciada 1262 sayılı yasa tasarısının hangi ilkeleri ihtiva ettiği ana hatlarıyla belirlenmişti. İlaç Endüstrisinde eczacıların yeterince ve gereğince istihdam edilebilmesinin zorunluluğu yanında, meslek hakkının eczacıya verilmesi bakımından da önemli değişiklikleri içeren tasarı Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca diğer Bakanlıklara gönderilmiştir. Bütün Bakanlık-

ların görüşü Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına ulaştırılmıştır. Yasanın Başbakanlığa sunulacağı dönemde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı değişmiş ve Danışma Meclisi'ne sunulmak üzere Başbakanlığa gönderilmesi ertelenmiştir. Tasarının halen Sağlık ve Sosyal Bakanı tarafından incelenmesinin yeni sonuçlandığı ve Başbakanlığa sunulduğu öğrenilmiştir. Bu dönemde yapılan girişimlerimiz sonucu 6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki kanunun değiştirilmesi ile ilgili çalışmalar Birlik temsilcilerimizin de katıldığı komisyonda sürdürülmüştür. Bugüne kadar 3 komisyon ve bir alt komisyon toplantısı yapılmıştır. Bu gün kanunla ilgili komisyon çalışmaları Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığında sürdürülmektedir. Daha evvel Büyük Kongre raporunda belirtilen ve kongrece onaylanan ilkeler savunulmaktadır. Bu tasarıda eczane eczacısının görev ve haklarının günün koşullarına uygun bir şekilde düzenlenmesi için gerekli çalışmalarımız sürdürülmektedir.

Memur Eczacılarımız Birliğimizin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Bu meslektaşlarımızın 1975'ten bu yana sağlık kuruluşlarında ve bakanlıklarda istihdamı Birliğimizin ileri sürdüğü görüşler doğrultusunda yapılmamıştır.

Geniş bir eczacı topluluğunu bünyesinde toplayan devlet sağlık kuruluşları eczacıları elde etmiş oldukları bilgi ve beceriye göre değerlendirememişlerdir. Aslında Birliğimiz ve Eğitim Kurumları tarafından ileri sürülen bir biçim ve oranda eczacıların istihdam edilmesi sağlanmış olsaydı, bugün eczacı fazlalığından değil, eczacı yetersizliğinden bahsedilecekti. Elde edilen bilgi ve beceriden çok arz-talep kanununun ön planda tutulması eczacı çokluğu imajını suni olarak yaygın bir biçimde yaratmıştır. Bu durumun sonucu eczacı getirilen yasal uygulamalarda ana sağlık elemanlarından farklı uygulamalar içersine itilmiştir. En son gerçekleştirilen 657 sayılı

Devlet Memurları Yasası eczacıları hiç de hak etmediği şartlarla karşı karşıya bırakmıştır. Birliğimiz yıllardan beri olduğu gibi memur eczacılarımızın daha evvel sık sık dile getirdiğimiz esaslar doğrultusunda haklarını savunmaya devam etmektedir. Yetkililere düşüncelerimizi ana hatlarıyla bir kez daha ulaştırmak isteriz.

1—Eczacı ana sağlık elemanıdır. Bu bakımdan tabip ve diş tabibinden farklı uygulamalar içersine itilmemelidir.

2—Eczacılık görev alanları günümüzün koşullarına ve ileri ülkelerdeki uygulamalara göre belirlenmelidir. Bu durumda eczacının sayı itibariyle yeterli olmadığı görülecektir.

3—Eczacının ihtiyaçtan fazla miktarda istihdam edildiği kanaati var ise (ki fazla değildir) bunun suçu eczacının değildir. Bu bakımdan zor bir eğitimden geçerek diploma sahibi olan eczacının mağdur ve rencide edilmesi kimsenin hakkı olmamalıdır. Memur eczacılarımızın sorunlarıyla ilgili olarak bakanlıklar nezdinde girişimlerimiz sürdürülmektedir. Bu dönem içersinde söz konusu sorunlarla ilgili olarak İstanbul'da bulunan Baş eczacıların katılımıyla bir toplantı yapılarak memur eczacıların aktüel sorunları yeniden değerlendirilmiştir. Sosyal Güvenlik Bakanlığı bünyesinde çalışan eczacıların sorunları ile ilgili geniş bir rapor Merkez Heyetince hazırlanarak doğrudan bakana sunulmuştur. Bu raporda Türkiye'nin ilaç ve eczacılık profili çizilmiş ayrıca memur eczacıların yan ödemelerde uğradıkları mağduriyet mukayeseli tablolarla çarpıcı şekilde gösterilmiş ve gerek ödemeler gerekse istihdam sorunlarına karşı önerilerimiz bildirilmiştir.

6—10 Eylül 1982 tarihinde Kopenhag'da yapılan F.I.P kongresinde TEB temsil edilmiştir. Çalışmalara Merkez Heyeti üyesi Doç. Dr. İnci Şengün ve diğer asso-siye üye Türk Eczacılar katılmışlardır.